

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Mykkänen, Markus

Title: Twitter - henkilökohtaista joukkoviestintää vai eliitin media?

Year: 2018

Version: Accepted version (Final draft)

Copyright: © Mykkänen & Tieteellisten seurain valtuuskunta, 2018

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Mykkänen, M. (2018, 36). Twitter - henkilökohtaista joukkoviestintää vai eliitin media?.
Tieteessä tapahtuu, (3), 54-55. <https://journal.fi/tt/article/view/70321>

Twitter – henkilökohtaista joukkoviestintää vai eliitin media?

Markus Mykkänen

Pekka Isotalus, Jari Jussila & Janne Matikainen (toim.):
Twitter viestintänä – Ilmiöt ja verkostot. Vastapaino 2018.

Twitter yhtenä sosiaalisen median viestintävälineenä on noussut merkittäväksi viestintäkanavaksi muun muassa poliitikoille, toimittajille ja julkkiksille. Sen kautta tieto leviää nopeasti muun muassa terrori-iskuista, katastrofeista sekä muista laajasti puhuttavista uutistapahtumista. Twitter on myös erilaisten kohujen ja kriisien alulle panija. Tampereen yliopiston tutkijoiden toimittama kirja Twitter viestintänä arvioi Twitterin yhteiskunnallista merkitystä useista eri näkökulmista. Teos on artikkelikokoelma, joka pyrkii antamaan mahdollisimman monipuolisen kuvan Twitterin viestinnän suomalaisen tutkimuksen nykytilasta. Teos on syntynyt tammikuussa 2016 Twitter viestintänä -seminaarin jäljityönä. Artikkeleiden kirjoittajat ovat pääsääntöisesti seminaarissa puhuneita tutkijoita, mutta kirjan sisältöä on täydennetty myös erillisillä artikkeleilla.

Kirjan toimittaneet Pekka Isotalus, Jari Jussila ja Janne Matikainen kuvailevat Twitteriä kansainvälisesti tutkituimmaksi sosiaalisen median sovellukseksi. Vaikka heidän mukaansa palvelu ei ole suosituin sosiaalisen median palvelu, on se avoimuutensa ja julkisuutensa puolesta yhteiskunnallisesti merkittävä. Erityisesti juuri politiikassa, journalismissa, urheilussa sekä viihteessä Twitterillä on nykyisellään entistä merkittävämpi rooli. Kirjan toimittaneille Twitter edustaa henkilökohtaista joukkoviestintää ja palvelun vaikutusvaltaisimmat käyttäjät ovatkin usein poliitikkoja, toimittajia tai julkkiksia. Muun muassa tästä syystä palvelua kuvaillaan usein niin sanotuksi eliitin mediaksi. Huolimatta palvelun suosioista kirjan toimittanut kolmikko kokee Twitterin yhteiskunnallisen merkityksen olevan silti vielä jäsentymätön. Tästä syystä kirjalla on avattavanaan useita erilaisia tutkimuksellisia näkökulmia.

Näkökulmia politiikkaan, viestintään ja tutkimukseen

Kirja on jaettu neljään osioon. Ensimmäinen osio rakentuu Isotaluksen, Jussilan ja Matikaisen johdantoartikkelista sekä Merja Koskelan ja Tanja Sihvosen kirjoittamasta Twitterin toiminnan kannalta tärkeiden aihetunnisteiden eli hashtagien funktiota esittelevästä artikkelista. Toinen osio, joka käsittelee politiikka, poliitikoita ja vaikuttamista Twitterissä, on kirjan laajin kokonaisuus. Tämän osion artikkelit esittelevät muun muassa poliitikoiden läsnäolon valtaa, eliittiverkostoja, kansanedustajien Twitterin käyttöä sekä vaalikeskustelujen aikaista livetviittausta.

Kolmas osio keskittyy organisaatioiden sekä uutismedian Twitterin käyttöön. Artikkelit esittelevät muun muassa, kuinka aihetunnisteita voidaan kaapata, miten brändiä voidaan rakentaa Twitterin avulla sekä kuinka suuret suomalaiset kaupungit käyttävät Twitteriä viestinnässään. Journalismin näkökulmasta artikkelit esittelevät, onko Twitter medioille joukkoviestintää vai vuorovaikutusta, ja millainen uutislähde Twitter on verkkouutisoinnissa.

Viimeinen, neljäs osio keskittyy Twitterin tutkimukseen. Tämän osion teemat käsittelevät tunnetilojen tunnistamisen tutkimusta, sosiaalisen median sävyanalyysia sekä heikkojen ja vahvojen linkkien tunnistamista Kreikan talouskriisissä vuonna 2015.

Positiivisen ja negatiivisen informaation areena

Artikkeleiden näkökulmat esittelevät Twitterin viestinnällisen arvon lukuisista lähtökohdista. Esimerkiksi Merja Koskelan ja Tanja Sihvosen aihetunnisteita käsittelevä luku pohtii, että Twitterin arvo viestintäkanavana muodostuu viestien yhdessä muodostamasta kokonaisuudesta. Juuri tällöin aihetunnisteet voidaan nähdä osaksi suurempaa keskustelua tai narratiivista jatkumoa.

Mari Marttilan luvussa kansanedustajien Twitterin käytöstä kuvaillaan, kuinka poliitikot ovat Twitterin kautta löytäneet suoran ja rajoittamattoman kanavan olla yhteydessä ja keskustella

kansalaisten kanssa. Palvelu on Marttilan mukaan vapauttanut kansanedustajat median ja puoluejohdon asettamasta kahleista tai julkaisuseulasta, ja samalla antanut edullisen resurssin poliittiseen viestintään.

Keskustelu ja informaation vaihto Twitterissä muodostaa yhtä aikaa lukuisia teemoja, kuten Mia Virolainen ja Vilma Luoma-aho luvussaan yhteisöviestinnän teorioiden näkökulmasta kuvailevat. Heidän artikkelinsa keskittyy valaisemaan, kuinka ihmisten suhteiden sijasta Twitterin keskiössä on informaatio. Tämän tiedon käytöllä on varjopuolensa, josta osoituksena ovat huhujen ja väärän informaation levittämiseen keskittyneet trollit, viharyhmät ja jopa valtiolliset vaikuttajat. Negatiivisen informaation vaikuttavuus Twitterissä onkin yksi nykyisen viestintäympäristömme haaste. Kirjoittajien artikkeli muistuttaa, että Twitterissä sen luomien sääntöjen puitteissa kaikki on sallittua.

Mediaorganisaatioiden ja journalistien näkökulmasta Twitteriä käsittelevät Janne Matikainen ja Mikko Villi löytävät artikkelissaan yllättävää vastakkainasettelua yksittäisten toimittajien ja toimitusten välillä. Siinä missä toimittajille Twitteristä on tullut tärkeä toimitustyön työkalu, ovat mediaorganisaatiot itse nihkeitä luopumaan konservatiivisesta portinvartijuudestaan ja objektiivisuudestaan. Siinä missä Twitter rikastaisi ja lähentäisi toimittajien yleisösuhdetta, ovat mediaorganisaatiot halunneet enemmän suojella mediabrändiään ja uskottavuuttaan. Joka tapauksessa palvelu on tuonut muutoksia ja muuttaa tulevaisuudessakin journalistista työtä, kuten Laura Maria Huuskonen ennustaa omassa artikkelissaan.

Tutkimuksen väline, lähde ja paikka

Kirjan kokoamat artikkelit osoittavat, että yhtäältä Twitter voidaan käsittää omana tutkimuskohteenaan, mutta samalla se voi olla useiden eri tieteenalojen tutkimuksen kohteena. Twitter viestintänä näkee, että palvelu voi olla yhtä aikaa väline, lähde ja paikka tutkimukselle. Kirjan luvut osoittavat, että tutkimusmenetelmiä Twitterin tutkimukseen on useita. Palvelun viestinnällistä arvoa ja merkitystä voidaan kirjan lukujen perusteella tutkia muun muassa datalähtöisesti, koneoppimisen, diskurssianalyysin sekä sisällönanalyysin näkökulmista.

Suomalaisen Twitter-tutkimuksen kivijalka

Twitter viestintänä -kirja kokoaa yhteen toistaiseksi kattavimman määrän suomalaista Twitter-tutkimusta. Jokainen artikkeli esittelee oman tapansa tutkia Twitteriä viestintävälineenä. Tutkimustulosten lisäksi teoksen artikkelit palvelevat myöhempää tutkimusta tarjoamalla laajan teoriapohjan sekä metodologisia työkaluja alati muuttuvan sosiaalisen median tutkimukseen. Kirjan esipuheessa sen haasteeksi kuvataan sosiaalisen median nopea muuttuminen. Tämä paikoin näkyikin artikkeleissa, sillä palveluun on tullut viime aikoina joukko teknisiä uudistuksia. Osa artikkeleista käsittelee Twitteriä tapaustutkimuksen näkökulmasta. Vaikka aiheet ovat tärkeitä ja kuvaavat ansiokkaasti kyseisen aiheen ympärillä tapahtunutta keskustelua Twitterissä, tuntuvat ne osin jo vanhentuneilta, sillä sosiaalisen median ilmiön ikä on usein lyhyt. Vaikka kirjan kantava teema on Twitterin tutkimus, niin artikkelikokoelman lukujen hyppäys aiheesta toiseen tuntuu välillä hieman suurelta. Tämä paikoin vie lukunautintoa. Toisaalta artikkelikokoelmana kirjan vahvuus on siinä, että yksittäinen luku keskittyy sille tarkoitettuun asiaan. Selkeästi eri aihepiireihin jäsenneltyyn sisältöön on myös helppo palata vaikka luku kerrallaan.

Ensimmäisenä suomalaisena, koottuna Twitterin tutkimuksen kirjana se luo pohjaa myöhemmälle tutkimukselle kokoamalla toistaiseksi kattavimman paketin sekä teoreettista että metodologista informaatiota yksiin kansiin.

Kirjoittaja on filosofian tohtori ja viestinnän tutkija.